

Revurdering af miljøgodkendelsen af svinebruget:

Tomsgårdsvej 2, 4672 Klippinge

18. februar 2015

jf. § 41 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Indholdsfortegnelse

1. Revurdering af husdyrbrugets miljøgodkendelse	3
2. Afgørelse	4
3. Påbud.....	5
3.1. Videreførte vilkår	5
3.2. Nye vilkår.....	5
4. Retsbeskyttelse	8
5. Klagevejledning	8
6. Offentliggørelser og høringer	9
6.1. Forhåndsannoncering af revurderingen	9
6.2. Høring af revurderingen.....	9
7. Anvendelse af BAT	10
7.1. Beregning af BAT-emissionsniveau	10
8. Husdyrbrugets anlæg	11
8.1. Husdyrbrugets beliggenhed og planforhold	11
8.2. Husdyrproduktionens sammensætning og indretning	11
8.3. BAT-niveau for produktion, forbrug og management.....	13
8.3.1. Foder.....	13
8.3.2. Energi.....	13
8.3.3. Vand	14
8.3.4. Gødningsproduktion-, håndtering samt opbevaringskapacitet.....	14
8.3.5. Lugt	15
8.3.6. Støj.....	16
8.3.7. Skadedyr og fluer.....	16
8.3.8. Affald	16
8.3.9. Olie og kemikalier.....	17
8.3.10. Management og egenkontrol.....	17
9. Bedriftens udbringningsarealer.....	17
10. Driftsforstyrrelser og uheld.....	19
11. Husdyrbrugets ophør.....	19
12. Revurderingens juridiske grundlag.....	19
13. Ny samlet oversigt over vilkår	20
Bilag 1 – høringssvar	24

1. Revurdering af husdyrbrugets miljøgodkendelse

Jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 17 og Husdyrgodkendelseslovens § 103 skal miljøgodkendelser efter Miljøbeskyttelsesloven kapitel 5 revurderes hvert 10 år. Dog skal første revurdering ske 8 år efter den miljøgodkendelsen er meddelt.

Formålet med en revurdering er hovedsageligt at vurdere, om der siden godkendelsen blev givet, er fremkommet teknologi, som ud fra tekniske og generelle økonomiske betragtninger, kan anvendes til nedbringelse af forureningen og gener fra ejendommen, refereret til som "bedst tilgængelige teknologi" (BAT).

Selve afgørelsen i forbindelse med denne revurdering træffes efter Husdyrgodkendelsesloven § 39, stk. 1 jf. § 41b ved påbud. Der tages udgangspunkt i de eksisterende vilkår og meddeles påbud, såfremt vilkår ændres, slettes eller tilføjes.

Ejendommen på Tomsgårdsvej 2, har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 meddelt d. 30. september 2006. Det tilladte husdyrhold i godkendelsen var 580 søer, 16.820 smågrise (7-30 kg) og 5.596 slagtesvin (30-102 kg) i alt 390,9 DE efter daværende omregningsfaktorer.

Den 5. august 2014, fik ejer af ejendommen tilladelse til at udvide dyreholdet efter § 33, samt efterfølgende at anmelde skift i dyretype efter § 31, idet det blev vurderet, at den anmeldte ændringer kunne ske uden krav om at produktionen skulle godkendes efter Husdyrgodkendelsesloven.

Husdyrsammensætningen lyder derfor på nuværende tidspunkt på 3.600 slagtesvin (33-110kg), 21.290 smågrise (7-33 kg) og 630 årssøer, svarende til 362 DE. Det er dette dyrehold, der er udgangspunkt for revurderingen.

Afgørelsen om revurdering er ikke afhængig af ejendommens ejerforhold, og en eventuel ny driftsansvarlig er forpligtet af afgørelsen.

Ud over overholdelse af vilkår, skal bedriften til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser der omhandler driften på husdyrbruget, også hvis disse regler måtte være skærpende i forhold til denne afgørelse.

Driften af husdyrbruget må ikke ændres på en måde, der kan indebære forøget forurening eller andre indvirkninger på miljøet, uden kommunalbestyrelsens forudgående godkendelse af ændringen.

Der gøres desuden opmærksom på husdyrgodkendelseslovens § 52. Heraf fremgår, at den ansvarlige for forhold eller indretninger, der kan give anledning til forurening, straks skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening.

2. Afgørelse

Stevns Kommune meddeler revurdering af miljøgodkendelsen til husdyrproduktionen på Tomsgårdsvej 2, 4672 Klippinge.

Stevns Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt fortsat kan drives på stedet med de ændringer i vilkår som fastsættes i forbindelse med denne revurdering.

Dato for revurdering: 18. februar 2015

Sia Gudmundsson

Miljømedarbejder, Agronom

Natur & Miljø, Stevns Kommune

3. Påbud

Med baggrund i miljøgodkendelsen meddelt i 2006, fastsætter Stevns Kommune de efterfølgende nævnte påbud, udformet som nye og ændrede vilkår i miljøgodkendelsen fra 2006. Ændringerne af vilkårene sker ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1 som forinden har været varslet i form af udkast til afgørelse.

Det er kommunens vurdering at hovedparten af godkendelsens oprindelige vilkår er forældede eller blevet en del af den generelle lovgivning på husdyrområdet. Relevansen af de enkelte vilkår er gennemgået og vurderet i den miljøtekniske beskrivelse. Det er derfor kun nedenstående vilkår der videreføres fra den eksisterende godkendelse. Vilkårene i nedenstående afsnit er noteret med deres oprindelige nummer.

3.1. Videreførte vilkår

8. Der skal ved gyllebeholderene etableres en tæt befæstet holde- og påfyldningsplads med afløb til gyllebeholder.
15. Ejendommen må ikke give anledning til lugt- og støvgener, der efter Stevns Kommunes bedømmelse er til væsentlig gene for omgivelserne.
16. Såfremt der konstateres tilbagevendende lugtgener fra staldanlægget, skal der iværksættes lugtdæmpende foranstaltninger efter nærmere aftale med Stevns Kommune.
17. Al transport til og fra ejendommen skal som hovedregel begrænses til hverdage, mandag-fredag i tidsrummet kl. 07.00 – 18.00
18. Produktionsanlæggets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt ved nærmeste nabobeboelse må ikke overstige følgende støjgrænser:

Man-fre kl. 07.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Man-fre kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22 Søn-/helligdag kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
55	45	40

Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A) som spidsværdi, målt ved den enkelte bolig.

Såfremt myndigheden finder det nødvendigt, skal landbruget for egen regning – dog højst én gang årligt lade udføre målinger af støj fra produktionsanlægget og dokumentere, at ovenstående støjgrænser er overholdt.

Såfremt det konstateres, at produktionsanlægget ikke overholder ovennævnte støjgrænser, skal der iværksættes støjdæmpende foranstaltninger efter nærmere aftale med Stevns Kommune.

24. Der skal overalt på produktionsanlægget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
25. Der skal generelt holdes en god staldhygiejne.

3.2. Nye vilkår

I henhold til § 39 i husdyrgodkendelsesloven, jf. § 41 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, påbyder Stevns Kommune følgende vilkårsændringer i forhold til miljøgodkendelsen af 30. september 2006:

Generelle vilkår

1. Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de ændringer der fremgår af vilkårene.
2. Godkendelsen omfatter et husdyrhold på 630 årssøer, 3.600 slagtesvin (33-110 kg) og 21.290 smågrise (7,1-33 kg). Husdyrbruget må ikke ændres før tilsynsmyndigheden har vurderet, om ændringen kræver ny godkendelse eller tillæg til godkendelsen.
3. Nye vilkår i denne revurdering, træder i kraft og efterleves straks efter revurderingen er meddelt.

Produktionens omfang

4. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som KgP ab dyr pr. årssø x antal årssøer skal være mindre end **581,0 kgP/år**, beregnet ud fra nedenstående ligning og ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes:

$$P \text{ ab dyr pr. årssø} = (\text{FE pr. årssø} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Faktor	Værdi
Antal søer	630
Antal fravænnede grise	33
fravænningsvægt, kg	7,1
FEso pr. årssø	1.530
Gram fosfor pr. FEso	4,71

5. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som KgP ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end **3.201,1 kgP/år**, beregnet ud fra nedenstående ligning og ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	3.600
Indgangsvægt, kg	33
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. kg. tilvækst	2,85
Gram fosfor pr. FEsv.	4,45

6. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol (E-kontrol), hvoraf følgende skal fremgå:

- antal fravænnede grise (søer)
- fravænningsvægt (søer)
- gennemsnitlige vægtintervaller for indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt (slagtesvin)
- foderforbrug pr kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.

KgP ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 1. august 2015 år til 15. februar år 2017.

7. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

8. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår til egenkontrol og management

9. Husdyrproduktionens elforbrug skal minimum aflæses årligt og forbruget noteres og fremvises ved tilsyn.
10. Husdyrproduktionens vandforbrug skal minimum aflæses årligt og forbruget noteres og fremvises ved tilsyn.
11. Renholdelse og service af husdyrbrugets ventilationssystem skal minimum foregå årligt og tidspunktet fremgå af egenkontrollen.

Vilkår til driftsforstyrrelser og uheld

12. Der skal foreligge en beredskabsplan eller driftsforskrift på ejendommen, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
  - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
  - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
13. Beredskabsplanen skal være tilgængelig på ejendommen og på relevante sprog, og kendt af husdyrbrugets ansatte.
  14. En kopi af beredskabsplanen skal sendes til Stevns kommune senest 3 mdr. fra meddelelse af revurderingen.

Vilkår til gødningshåndtering

15. Håndtering af gylle skal til enhver tid foregå under opsyn.
16. I forbindelse med påfyldning af gyllevogne må der ikke spildes husdyrgødning på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.

Vilkår til affald

17. Svinebrugets farlige affald (dvs. olie- og kemikalieaffald) skal opbevares under tag, på fast gulv og uden mulighed for afledning til jord og overfladevand.
18. Alt farligt affald (kanyler, spildolie m.m.) skal bortskaffes til henhold til Stevns Kommunes affaldsregulativ.

4. Retsbeskyttelse

De nye vilkår i afgørelsen er ikke omfattet af retsbeskyttelse, jf. husdyrgodkendelseslovens § 40. Tilsynsmyndigheden kan derfor som udgangspunkt tage vilkårene op til revurdering, hvis:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Tilsynsmyndigheden skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tage godkendelsen op til revurdering.

Næste planlagte revurdering skal derfor foretages i 2025

5. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Afgørelsen kan også indbringes til domstolsafgørelse. Det skal ske inden 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

En eventuel klage til Natur og Miljøklagenævnet skal indgives ved at bruge klageportalen på VIRK.dk eller på borger.dk. Alternativt kan klagen sendes til Stevns Kommune, Postboks 83, 4660 Store Heddinge, der indtaster klagen i klageportalen. Se eventuelt Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside for klagevejledning og gebyrordning www.nmkn.dk

Underretning om afgørelsen, med henvisning til link sendes til ansøger, dennes konsulent samt følgende interesseorganisationer og offentlige instanser:

- Ansøger, Ole Elbæk oe@tomsgaard.dk
- Ansøgers konsulent, Max Jakobsen mjb@maxjakobsen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening dn@dn.dk
- DN – lokalforening stevns@dn.dk
- Arbejdstilsynet at@at.dk
- NOAH noah@noah.dk
- Naturstyrelsen nst@nst.dk
- Sportsfiskerforbundet post@sportsfiskeforbundet.dk
- Sundhedsstyrelsen sss@sst.dk
- Det Økologiske Råd info@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk forbund natur@dof.dk
- Friluftsrådet v/Erik Trøigaard erik@troigaard.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- NaturErhvervsstyrelsen mail@naturerhverv.dk

Desuden sendes underretning om afgørelsen med henvisning til link, til omboende og ejere af ejendomme indenfor konsekvensradius (1.225 m).

6. Offentliggørelser og høringer

Revurderingen er offentliggjort i henhold til § 48 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Annoncering sker på Stevns Kommunes hjemmeside under høringer/offentliggørelser. Kommunen skal desuden gøre opmærksom på, at der er aktindsigt til sagens øvrige oplysninger.

Forud for meddelelse af revurderingen har et udkast været i høring hos ejer af ejendommen samt borgere indenfor konsekvensradius.

6.1. Forhåndsannoncering af revurderingen

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 18 har Stevns Kommune den 21. november 2014 annonceret, at kommunen vil indlede revurdering af miljøgodkendelsen af svineproduktionen på Tomsgårdsvej 2.

Fristen for at komme med bemærkninger til revurderingen, samt til at anmode om at modtage og kommentere et udkast af afgørelsen inden den træffes, var den 15. december 2014.

Stevns Kommune har i perioden ikke modtaget henvendelser i sagen.

6.2. Høring af revurderingen

Udkast af denne revurdering er sendt i høring til ejer af husdyrbruget, dennes konsulent samt beboere, virksomhedsejere samt ejere af ejendomme indenfor konsekvensradius (1.225 m) i perioden fra d. 16. januar 2015 til d. 9. februar 2015.

Der er indkommet tre kommentarer. Disse kommentarer samt Stevns Kommunes svar, kan læses i bilag.

7. Anvendelse af BAT

BAT betyder "bedste tilgængelige teknik" og bruges til at opnå et generelt højt beskyttelsesniveau for det omgivende miljø. I henhold til husdyrgodkendelseslovens § 40 nr. 4 og 5, skal kommunen vurdere, om der er sket væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, der skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissioner fra husdyrbruget. Denne nedbringelse skal ske, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for produktionen, eller at det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Kravet om anvendelse af BAT er baseret på det såkaldte IE-direktiv. Denne revurdering af miljøgodkendelse er omfattet af IE-direktivet på baggrund af husdyrbrugets størrelse. Til fastlæggelse af anvendelse af BAT ved revurderinger skal husdyrbruget jf. § 14 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen leve op til BAT-standardvilkårene samt desuden tage hensyn til følgende:

- Anvendelse af teknologi der resulterer i mindst mulig affald.
- Anvendelse af farlige stoffer
- Fremme af teknikker til nyttiggørelse og genanvendelse af stoffer, der produceres og forbruges i processen, og affald, hvor det er hensigtsmæssigt.
- Sammenlignelige processer, indretninger eller driftsmetoder, som er gennemprøvet med et tilfredsstillende resultat i industriel målestok.
- Teknologiske fremskridt og udviklingen i den videnskabelige viden.
- Art, virkninger og omfang, af husdyrbrugets emissioner
- Datoerne for nye eller bestående anlægs ibrugtagning.
- Den tid, der er nødvendig for indførelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Forbruget og arten af råstoffer, herunder vand, der forbruges i processen, og energieffektiviteten.
- Behovet for at forhindre eller begrænse emissionernes samlede påvirkning af miljøet til et minimum.
- Behovet for at forhindre uheld og begrænse følgerne heraf for miljøet.
- Informationer, som offentliggøres af offentlige internationale organisationer, herunder BAT-referencedokumenter, i det omfang disse er relevante for den pågældende type af husdyrbrug.

7.1. Beregning af BAT-emissionsniveau

Miljøstyrelsen har i forlængelse af husdyrgodkendelsesloven udarbejdet en række vejledende BAT-emissionsniveauer for henholdsvis ammoniak og fosfor, der vurderes at være opnåelige for de enkelte dyretyper i forskellige staldsystemer.

Emissionsniveauerne er primært beregnet for etablering af nye stalde på gyllesystemer, men for flere produktionsgrene fastsættes ligeledes et proportionalt emissionsniveau, der er opnåeligt for eksisterende stalde.

Der er i forbindelse med revurderingen redegjort for at anlægget lever op til de beregnede proportionelle emissionsgrænser for de eksisterende stalde. Ansøger har valgt at efterleve BAT-emissionskravet ved anvendelse af foderkorrektion, ændret fravænningsvægt samt øget antal smågrise/ årssø.

Anlæggets maksimalt tilladte emissionsniveau for ammoniak og fosfor er beregnet i skema 7.1. ud fra miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier.

Skema 7.1.: husdyrbrugets beregnede BAT-niveau for N og P

Dyretype	Staldsystem	Antal	Max NH ₃ fra staldafsnit (kg)	Max P fra dyretyper (kg)
Søer, drægtige	Løsgående delvis spalter	435	918	3.284
Søer, løbe	Individuel opstaldning delvis spalter	195	339	
Søer, fare	Farestald, individuel opstaldn. Delvis spaltegulv	630	472	
Slagtesvin	Delvis fastgulv (50-75%)	21.290	1.168	1.976
Smågrise	Delvis spaltegulv	3.600	970	2.972
Ejendommens samlede maksimale emissionsniveau			3.867	8.232

8. Husdyrbrugets anlæg

Revurderingen af dyreholdet sker inden for rammerne af de eksisterende bygninger. Det vurderes ikke at være sket godkendelsespligtige udvidelse eller ændringer af staldanlægget. På den baggrund finder Stevns Kommune ikke anledning til at foretage en detaljeret vurdering af anlæggets beskaffenhed, med henblik på skærpede vilkår til dette.

8.1. Husdyrbrugets beliggenhed og planforhold

Husdyrbruget på Tomsgårdsvej 2, 4672 Klippinge, beliggende på matr. 8a og 9b Klippinge BY Magleby-Stevns (mfl), ligger i landzone. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, er Bjergvej 17.

Naboejendommen ligger ca. 380 m syd for nærmeste dele af staldanlægget. Nærmeste byzone er Klippinge, der ligger 750 m vest for ejendommens staldbygninger.

Stevns Kommunes vurdering

Kommunen vurderer, at der ikke er fremkommet nye oplysninger om husdyrbrugets påvirkning af de landskabelige værdier eller de omkringliggende ejendomme, der ikke var kendt på godkendelsestidspunktet. Kommunen finder derfor ikke grundlag for at påkræve foranstaltninger for at forbedre planforholdene.

8.2. Husdyrproduktionens sammensætning og indretning

Husdyrholdets sammensætning af dyretyper har ændret sig i forhold til den eksisterende godkendelse fra 2006. Ejer anmeldte forud for revurderingen udvidelse og ændring af husdyrholdet jf.

husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 og 32. Det anmeldte husdyrhold er udgangspunktet for denne revurdering.

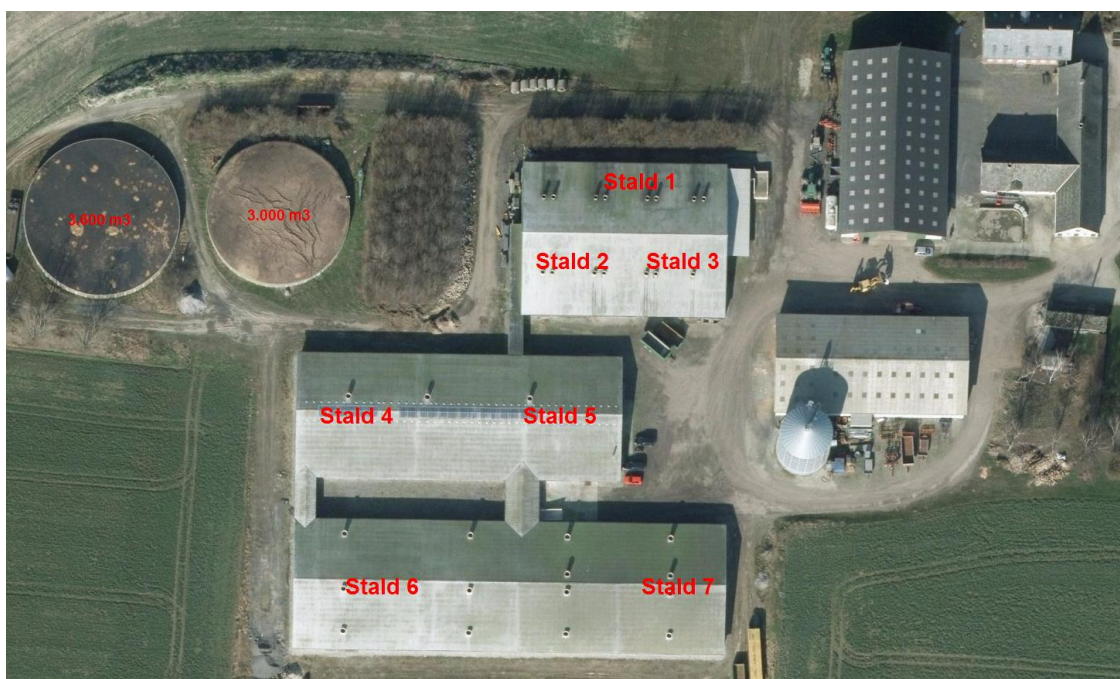
BAT i forhold til ammoniak beregnes ud fra Miljøstyrelsens vejledning. Resultatet af de beregnede BAT-værdier, er blandt andet betinget af faktorer som antal af dyr, fodersammensætning og – mængde, vægt samt staldsystemer. For at overholde BAT, er det nødvendigt for ansøger at korrigere på nogle af disse faktorer.

I den forbindelse har ansøger blandt andet valgt at afvige fra normen med hensyn til smågrisenes fravænningsvægt. Herved er fravænningsvægten hos smågrisene 7,1 kg. Desuden meddeler ansøger, at produktionseffektiviteten hos søerne er 33 smågrise pr. årssø, uden overskridelse af fodernormerne. Disse to tiltag er med til at husdyrbruget samlet set overholder BAT for ammoniakemission.

Husdyrholdets sammensætning og fordeling af dyr i de enkelte staldafsnit fremgår af skema 8.1. og figur 8.1.

Skema 8.1.: dyreholdet fordelt på staldsystemer og stipladser

Staldnr.	Dyretype	Staldsystem	Antal	Stipladser
Stald 1	Slagtesvin (33-110 kg)	50-75 % fast gulv	3.600	900
Stald 2	Smågrise (7,1-33 kg)	2-klimastald, delvis spaltegulv	5.790	860
Stald 3	Drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	80	55
Stald 4	drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	355	270
Stald 5	Løbeafsnit	Individuel opstaldning, Delvis spaltegulv	195	115
Stald 6	Farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	630	190
Stald 7	Smågrise	2-klimastald, delvis spaltegulv	15.500	2.300

Figur 8.1.: fordeling af staldafsnit fra ovenstående skema

Stevns Kommunes vurdering

Revurderingen af miljøgodkendelsen er givet på baggrund af de oplysninger om dyrehold og staldtyper der fremgår af tabel og figur. Ud fra disse oplysninger er der foretaget beregninger for BAT på henholdsvis ammoniak og fosfor.

Da husdyrsammensætningen er ændret ved anmeldelsen i 2014, er der ændret i vilkår for antal dyr, dyresammensætningen, vægt og maksimalt tilladte produktion, i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse. Desuden er der foretaget en korrektion i forhold til fravænningsvægt hos smågrisene og antallet af fravænnede smågrise pr. årssø, for at nedsætte ammoniakemissionen, og derved overholde BAT for ammoniak.

På baggrund af beregningerne vurderer kommunen at produktionen kan fortsætte med det dyrehold som følger af anmeldelsen og efterfølgende anført i de nye vilkår.

8.3. BAT-niveau for produktion, forbrug og management

Der foreligger et BREF-referencedokument for svin- og fjerkræproduktion af en vis størrelse. Dokumentet beskriver BAT på følgende områder: godt landmandskab, indretning af stalde, vand- og energiforbrug, opbevaring af gødning og anvendelse af gødning. Kommunen behandler punkterne i det nedenstående.

8.3.1. Foder

På husdyrbruget udarbejdes E-kontrol i samarbejde med konsulent, hvor tildelingen af foder tilpasses dyrenes behov via elektronisk overvågning. Husdyrbruget har således stor fokus på, at husdyrgødningens indhold af næringsstoffer minimeres. Ifølge ansøger tilrettelægges fodringen i øvrigt, så mængden af foderrester minimeres.

Emissionsgrænseværdien for fosfor, opnåelig ved anvendelse af BAT, er beregnet til **8.232 kgP/år**. Landmanden har valgt at reducere indhold af fosfor i slagtesvinenes foder til **4,45 gram P/FE** og **2,85 FE/dyr** og søernes til **4,71 gram P/FE** og **1.530 FE/årsso**.

Faktisk fosforemission bliver dermed **8.225 kgP/år**. Derved er det beregnede niveau for P overholdt med **7 kgP/år**.

Ansøger har fravalgt at bruge foderteknologi til at opnå BAT på ammoniak, men anvender i stedet ændringer i vægt hos fravænnede smågrise og øget antal fravænnede smågrise pr. årsso, hvilket for begge tiltags vedkommende har betydning for grisenes næringsstofudskillelse.

Stevns Kommunes vurdering

I henhold til BREF-dokumentet er BAT at optimere foderressourcen. Miljøklagenævnet har tidligere vurderet, at BAT i henhold til fodring af svin omhandler anvendelse af fytase og fasefodring.

Der vil blive stillet kontrolvilkår til fodring for at sikre, at BAT i forhold til svinenes næringsstofudskillelse overholdes.

8.3.2. Energi

Ansøger har i redegørelsen omkring energibesparende tiltag anført, at udendørsbelysning er kun tændt i forbindelse med daglige arbejds gange, hvis dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Der anvendes lavenergipærer (LED) i alle staldafsnit. Der overvejes løbende muligheder for at reducere forbruget vha. automatiske foranstaltninger. Ventilationen i sostaldene og klimastalden er frekvensstyrede og tilkoblet automatisk styreenhed, hvilket er med til at reducere energiforbruget til ventilation. I slagtesvinestalden er en del af ventilatorerne desuden blevet udskiftet med EC-motorer, der er de mest energieffektive ventilatorer på markedet.

Logistikken i forbindelse med udtagning af foder og transport til stald er planlagt, så arbejdet giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget. Tilsvarende planlægges transporter med husdyrgødning at være så effektive og energibesparende som muligt.

Stevns Kommunes vurdering

Det er i BREF-dokumentet fastlagt, at det for svin og fjerkræejendomme er BAT at registrere elforbruget og udføre tiltag til begrænsning af forbruget. Kommunen finder det væsentligt, at der holdes regnskab med elforbruget. Således kan det detekteres, om forbruget ligger over eller under normforbruget og dermed

klarlægges, om der skal foretages ressourcebesparende tiltag. På den baggrund har Stevns Kommune stillet vilkår om registrering af energiforbrug.

8.3.3. Vand

Vandforbruget går primært til drikkevand og vask af stalde.

Ifølge ansøger, bliver bedriftens drikkevandsinstallationer rengjort og eftersat jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget minimeres ved, at der bruges drikkekar eller drikkenipler over fodertruget. Ved anvendelse af drikkekar, er der ikke noget vandspild, og ved anvendelse af drikkenipler over fodertruget opsamles eventuelt spild af vand i foderet.

I forbindelse med den daglige rytme og gennemgang i staldene, reduceres risikoen for at et eventuelt brud på drikkevandssystemet resulterer i et længerevarende spild af vand.

Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Når der skal vaskes stalde foretages en iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med vaskerobot og højtryksrensere med koldt vand. Iblødsætningen og anvendelsen af højtryksrensere er med til at reducere vandforbruget i forbindelse med vask.

Stevns Kommune vurderer

At det er i BREF-dokumentet er fastlagt, at det for svin og fjerkræejendomme er BAT at registrere vandforbruget og udføre tiltag til begrænsning af forbruget. Kommunen finder det væsentligt, at der holdes regnskab med vandforbruget. Således kan det detekteres om forbruget ligger over normforbruget og dermed klarlægges, om der skal foretages ressourcebesparende tiltag.

Derfor stiller Stevns Kommune vilkår til registrering af vandforbrug på husdyrbruget.

8.3.4. Gødningsproduktion-, håndtering samt opbevaringskapacitet

I forbindelse med revurderingen er der foretaget en ny beregning af ejendommens producerede gødningsmængde. Beregningen fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 8.3.4.1.: Gødningsmængde tilført gyllebeholdere

Dyretype	Antal	Ton pr. dyr (norm)	Gødningsmængde, ton
Søer, fare	630	1,72	1.084
Søer, løbe	195	4,05	790
Søer, drægtige	435	4,76	2.071
Smågrise (7-33 kg)	21.290	0,133 x 1,009*	2.857
Slagtesvin (33-110 kg)	3.600	0,52 x 1,0557*	1.976
Vand, befæstede arealer	50 m ² x 0,7		35
I alt (korrigeret)			8.813

*korrektionsfaktor for afvigende vægt

Tabel 8.3.4.2.: Oversigt over opbevaringskapacitet til rådighed

Beholder	Kapacitet
Gyllebeholder, Tomsgårdsvej 2	3.600
Gyllebeholder, Tomsgårdsvej 2	3.000
Gyllekanaler	540
Samlet opbevaringskapacitet	7.140

Det betyder, at der er opbevaringskapacitet til 9,7 måneders gylleproduktion, og dermed er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

Omkring BAT for gødningshåndtering har ansøger anført, at gyllebeholdere er tilmeldt ordning om 10-årig beholderkontrol.

Når gyllen pumpes fra gylletank til gyllevogn sker det med traktordreven læssekran (sugepumpe). Der er returløb fra sugetårnet til gyllebeholderen, hvorved risikoen for overløb i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn, minimeres. Al læsning overvåges.

Stevns Kommunes vurdering

Det vurderes i henhold til BREF-dokumentet, at det er BAT for opbevaring af flydende husdyrgødning, når der er kapacitet til mere end 9 måneder. I henhold til BREF-dokumentet betragtes opbevaring af flydende husdyrgødning i en tæt og stabil beholder med naturligt flydelag som BAT.

Til begrænsning af ammoniakemission er fast overdækning af gyllebeholdere bedre end naturlig flydelag. Kommunen vurderer dog, at et krav om fast overdækning på de eksisterende beholdere på ejendommen er ude af proportion med miljøeffekten. Derfor vurderes det, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om naturligt flydelag er tilstrækkeligt BAT for opbevaring af gylle for husdyrbruget.

Kommunen finder det væsentligt, at der ikke foregår spild i forbindelse med håndtering af gylle på anlægget, og viderefører derfor miljøgodkendelsens vilkår om etablering af befæstet påfyldningsplads ved gyllebeholdere.

8.3.5. Lugt

Lugtgenekriterierne er i forbindelse med revurderingen beregnet i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, som benyttes ved beregninger til godkendelser efter husdyrbrugloven.

Geneafstanden til byzone er ca 580 m, og den reelle afstand til Byzone (klippinge) er 750 m., geneafstanden til nærmeste enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt er ca. 180 m, og den reelle afstand til beboelsen er 380 m. Geneafstanden til hvad der betegnes som samlet bebyggelse er ca 420 m, og der ligger ikke samlet bebyggelse i området omkring ejendommen.

Stevns Kommunes vurdering

Lugt fra staldene er på godkendelsestidspunktet beregnet efter "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". Der er ikke naboer indenfor denne geneafstand.

For stalde og anlæg, som er lovligt placeret, gælder at tilstande, som var lovligt etableret før de nye reglers ikrafttræden, ikke kan gøres ulovlige som følge af de nye regler. Kommunen kan ikke stille krav til reduktion af lugt fra staldene med mindre lugtgeneafstanden er overskredet og en eventuel lugtreduktion er økonomisk og teknisk muligt ud fra princippet om proportionalitet.

Geneafstanden for lugt til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone, beregnet efter nuværende metoder, er dog overholdt.

Idet produktionen er uændret, og der ikke sker nogen forøgelse af lugtemissionen fra staldene, tilføjes der ikke nye vilkår til lugtreduktionen. Kommunen vurderer at eksisterende vilkår er nok til at sikre mod lugtgener fra produktionen.

8.3.6. Støj

Den væsentligste vedvarende støjbelastning fra svinebrug stammer hovedsageligt fra ventilationsanlæg. Forefaldende arbejde med maskiner og køretøjer også kunne give anledning til støjgener, specielt i perioder med markarbejde som høst m.v.

For at beskytte de omkringboende, er der i den eksisterende godkendelse stillet vilkår til den maksimalt tilladte støjemission. Såfremt der er tvivl om virksomhedens drift lever op til de fastsatte grænser, er der i den eksisterende godkendelse stillet krav om målinger. Støj som følge af transporter og markarbejde er ikke omfattet af vurdering af støj fra husdyrbruget.

Stevns Kommunes vurdering

Det vurderes, at ved overholdelse af de eksisterende vilkår til støj, kan virksomheden fortsat drives uden at være til væsentlig gene for omgivelserne, og der ændres derfor ikke i vilkårene stillet til støj.

8.3.7. Skadedyr og fluer

I miljøgodkendelsen fra 2006 oplyses det, at ansøger benytter rovfluer til fluebekæmpelse, og der er også i den oprindelige godkendelse fra 2006 stillet vilkår om fluebekæmpelse og renholdelse af ejendommen for at undgå tilhold af rotter.

Stevns Kommunes vurdering

Kommunen finder ingen særlige forhold på ejendommen, der giver anledning til at skærpe eller ændre på de oprindelige vilkår i forhold til skadedyr.

8.3.8. Affald

I den oprindelige godkendelse 2006 redegøres der for og stilles der vilkår til hhv. døde dyr og miljøfarligt affald.

Husdyrbruget skal overholde Stevns Kommunes erhvervsaffaldsregulativer, der kan findes på kommunens hjemmeside. Af affaldsregulativet fremgår, hvorledes de enkelte affaldstyper for husdyrbruget skal bortskaffes.

Stevns Kommunes vurdering

Stevns Kommune finder ikke at der er særlige forhold på den konkrete ejendom der giver anledning til at stille skærpede vilkår i forhold til affald. Stevns Kommune har dog vurderet aktualiteten af den oprindelige godkendelses vilkår til affald i forbindelse med denne revurdering. Stevns Kommune finder ikke anledning til at ændre ved det oprindelige vilkår 30.

Vilkår 28. og 29. er i sin udformning fra 2006 ikke aktuel, og bliver i forbindelse med denne revurdering formuleret tidssvarende med henblik på nuværende forhold.

Det er kommunens vurdering, at opbevaring og afhentning af døde dyr er en del af den gældende lovgivning. Det vurderes derfor, at vilkår 26. og 27. udgår af godkendelsen. Det følger ligeledes af generel lovgivning, at affaldsafbrænding er forbudt, og vilkår 31. udgår ligeledes.

Det bemærkes som i den oprindelige godkendelse at affald fra husdyrbruget skal opbevares, håndteres og bortskaffes i overensstemmelse med bestemmelserne i kommunens erhvervsaffaldsregulativer og til enhver tid gældende lovgivning. Kommunen vurderer, at de miljømæssige krav til BAT og for affaldshåndtering er opfyldt, når vilkår og erhvervsaffaldsregulativ overholdes.

8.3.9. Olie og kemikalier

Olie og kemikalieoplæg er som udgangspunkt ikke en del af de BAT-betragtninger, der indgår i forbindelse med revurderingen. Stevns Kommune vurderer, at der ikke er fremkommet nye oplysninger om forbrug eller opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget, der medfører behov for skærpede vilkår ud over almindelig gældende lovgivning.

8.3.10. Management og egenkontrol

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder.

Ifølge ansøgers eget udsagn er der stor bevågenhed omkring minimering af forbruget af ressourcer som strøm, varme, brændstof og næringsstoffer. Herudover fokuseres på reduceret ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Dette søges bl.a. opnået ved hyppig renholdelse af overflader.

Endvidere fokuseres på færrest mulige lugt- og fluegener for omgivelserne. Dette søges opnået ved renholdelse af overflader som nævnt ovenfor og fluebekæmpelse i det omfang det er nødvendigt.

Der foretages daglige tjek og løbende service på produktionsanlæggene. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget, som udføres af kompetent personale.

Ansøger optimerer foderblandingerne så tildelingen af N og P tilpasses dyrenes behov. Der er således stor fokus på, at husdyrgødningens indhold af næringsstoffer minimeres. I øvrigt tilrettelægges fodringen, så mængden af foderrester minimeres.

Stevns kommune vurdering

I revurderingen har Stevns Kommune opsat en række vilkår omkring forbrug, drift og tilsyn for at minimere brugen af ressourcer på ejendommen. Vilkårene skal sikre, at ansøger kan være opmærksom på udsving i forbrug mv. Vilkårene om egenkontrol skal generelt sikre, at der sker en overholdelse af BAT i forhold til management.

Vilkår der omhandler egenkontrol er bl.a. aflæsning af foder-, vand- og elforbruget og vilkår om reparation- og vedligeholdelsesprogrammer.

9. Bedriftens udbringningsarealer

Der er ikke indsendt en oversigt over husdyrbrugets udbringningsarealer i forbindelse med indeværende revurdering, da udbringningsarealerne som udgangspunkt ikke er en del af revurderingen.

Ligeledes gælder kommunens pligt til at gennemføre en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2, ikke for revurderingsafgørelser, jf. § 8, stk. 6, hvorfor der ikke er redegjort for påvirkning af Natura 2000 områder.

Miljøgodkendelser meddelt inden husdyrgodkendelseslovens ikrafttrædelse, der indeholder vilkår om udvaskning af kvælstof til grundvand eller overfladevand, eller vilkår om fosforoverskud, har efter Miljøstyrelsens vurdering ikke mulighed for at skærpe eller påbyde. Der er heller ikke i disse sager hjemmel til at foretage habitatvurdering eller kræve husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer overholdt.

Der kan således alene gives påbud om vilkår for husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer, når betingelserne efter husdyrgodkendelseslovens § 40, stk. 2, er opfyldt. Det vil sige i følgende situationer:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Stevns Kommunes vurdering

Det vurderes, at der ikke er fremkommet væsentlig ændret viden om husdyrbrugs påvirkning af omgivelserne siden godkendelsen blev givet i 2006. Der er hertil ikke noget der indikerer, at påvirkningen fra husdyrbruget skulle være anderledes eller værre end forventet da godkendelsen blev givet i 2006.

Med husdyrloven blev der indført nye beregningsmetoder og andre vurderinger af arealernes beskyttelsesniveau og sårbarhed. Ved godkendelsespligtige ændringer af produktionen vil husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau blive gjort gældende. Da der ikke foretages godkendelsespligtige ændringer på ejendommen, vurderes det at dette niveau ikke skal anvendes.

Der er i miljøgodkendelsen fra 2006, stillet vilkår til sædskifte, efterafgrøder og fosforbalance for bedriften (vilkår 11-13).

Stevns Kommune vurderer, at vilkår 11, 12 og 13 stillet i miljøgodkendelsen i 2006 ikke er operationelle i forbindelse med tilsyn, da der ikke er knyttet bestemte arealer til vilkårene, og udbringningsarealet er derfor større end på godkendelsestidspunktet. Det er blandt andet på baggrund af, at de ikke har pligt til at anmelde arealændringer for husdyrbrug, der ikke er godkendt efter husdyrgodkendelsesloven. Desuden er beregningsmetoder, sædskifter og normer ændret i forhold til de på godkendelsestidspunktet gældende.

Stevns Kommune vurderer derfor, at de pågældende vilkår til arealerne ikke vil kunne håndhæves og ikke er repræsentative for det aktuelle dyrkede areal, og ophæver derfor vilkårene 11, 12 og 13.

Vilkår 10, angående skriftlige gødningsaftaler, er omfattet af de generelle regler og derfor ophæver Stevns Kommune ligeledes dette vilkår.

10. Driftsforstyrrelser og uheld

Der er ikke forelagt nye oplysninger vedrørende eventuelle driftsforstyrrelser eller risiko for uheld på ejendommen i forbindelse med denne revurdering.

Stevns Kommunes vurdering

Med de generelle regler på området vurderes risikoen for uheld eller skadelige virkninger at være minimal. I forhold til implementeringen af miljøansvarsdirektivet, er der fra 1. juli 2008 vedtaget ændringer af miljøbeskyttelsesloven, der blandt andet medfører, at ansøger straks skal underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening, miljøskade eller fare for miljøskade.

Kommunen finder at det i henhold til BREF-dokumentet er BAT, hvis driftsherre forholder sig til procedurer ved uheld på ejendommen. På den baggrund stilles der vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres i tilfælde af uheld, som kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Beredskabsplanen skal indsendes til Stevns Kommune, senest tre måneder efter datoen for revurdering.

11. Husdyrbrugets ophør

I tilfælde af, at produktionen på ejendommen Tomsgårdsvej 2, 4672 Klippinge ophører, skal affald, kemikalier og evt. medicin afhændes jf. kommunens erhvervsaffaldsregulativer. Eventuel nedbrydning af bygninger og gyllebeholdere skal ske efter gældende regler.

Stevns kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering, at ovenstående tiltag, som følger af generel lovgivning, er tilstrækkelige foranstaltninger for at undgå forureningsfare i forbindelse med virksomhedens ophør. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til husdyrbrugets afvikling.

Det skal dog bemærkes, at husdyrbrug der hører under IE-direktivet, senest 4 uger efter driftsophør, skal meddele dette til kommunen, med et oplæg til hvorledes forurening undgås og begrænses.

12. Revurderingens juridiske grundlag

Revurderingen er meddelt på baggrund af Stevns Kommunes vurderinger som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser og vejledninger:

- Bekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009, af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013, om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug
- Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007, om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014, om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012, om affald
- Bekendtgørelse nr. 1321 af 21. december 2011 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

- Vejledning 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- Vejledning nr. 6/1986 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.

13. Ny samlet oversigt over vilkår

Nedenfor er en oversigt over de samlede vilkår, der er gældende for husdyrproduktionen fremover.

Generelle vilkår

1. Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de ændringer der fremgår af vilkårene.
2. Godkendelsen omfatter et husdyrhold på 630 årssøer, 3.600 slagtesvin (33-110 kg) og 21.290 smågrise (7,1-33 kg). Husdyrbruget må ikke ændres før tilsynsmyndigheden har vurderet, om ændringen kræver ny godkendelse eller tillæg til godkendelsen.
3. Nye vilkår i denne revurdering, træder i kraft og efterleves straks efter revurderingen er meddelt.

Vilkår til egenkontrol, foder

4. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som KgP ab dyr pr. årso x antal årssøer skal være mindre end **581, 0 kg P/år**, beregnet ud fra nedenstående ligning og ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes:

$$P \text{ ab dyr pr. årso} = (\text{FE pr. årso} \times \text{gram fosfor pr. FE}) / 1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Faktor	Værdi
Antal søer	630
Antal fravænnede grise	33
fravænningsvægt, kg	7,1
FEso pr. årso	1.530
Gram fosfor pr. FEso	4,71

5. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som KgP ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end **3.201,1 kg P/år**, beregnet ud fra nedenstående ligning og ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv} / 1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	3.600
Indgangsvægt, kg	33
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. kg. tilvækst	2,85
Gram fosfor pr. FEsv.	4,45

6. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol (E-kontrol), hvoraf følgende skal fremgå:

- antal fravænnede grise (søer)
- fravænningsvægt (søer)
- gennemsnitlige vægtintervaller for indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt (slagtesvin)
- foderforbrug pr kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.

KgP ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 1. august 2015 år til 15. februar i år 2017.

7. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
8. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår til egenkontrol, management

9. Husdyrproduktionens elforbrug skal minimum aflæses årligt og forbruget noteres og fremvises ved tilsyn.
10. Husdyrproduktionens vandforbrug skal minimum aflæses årligt og forbruget noteres og fremvises ved tilsyn.
11. Renholdelse og service af husdyrbrugets ventilationssystem skal minimum foregå årligt og tidspunktet fremgå af egenkontrollen.

Vilkår til driftsforstyrrelser og uheld

12. Der skal foreligge en beredskabsplan eller driftsforskrift på ejendommen, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

13. Beredskabsplanen skal være tilgængelig på ejendommen og på relevante sprog, og kendt af husdyrbrugets ansatte.

14. En kopi af beredskabsplanen skal sendes til Stevns kommune senest 3 mdr. fra meddelelse af revurderingen.

Vilkår til gødningshåndtering

15. Håndtering af gylle skal til enhver tid foregå under opsyn.
16. I forbindelse med påfyldning af gyllevogne må der ikke spildes husdyrgødning på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.
17. Der skal ved gyllebeholderene etableres en tæt befæstet holde- og påfyldningsplads med afløb til gyllebeholder.

Vilkår til affald

19. Svinebrugets farlige affald (dvs. olie- og kemikalieaffald) skal opbevares under tag, på fast gulv og uden mulighed for afledning til jord og overfladevand.
20. Alt farligt affald (kanyler, spildolie m.m.) skal bortskaffes til henhold til Stevns Kommunes affaldsregulativ.

Vilkår til skadedyrsbekæmpelse

20. Der skal overalt på produktionsanlægget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
21. Der skal generelt holdes en god staldhygiejne.

Vilkår til støjbegrænsning

22. Al transport til og fra ejendommen skal som hovedregel begrænses til hverdage, mandag-fredag i tidsrummet kl. 07.00 – 18.00
23. Produktionsanlæggets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt ved nærmeste nabobeboelse må ikke overstige følgende støjgrænser:

Man-fre kl. 07.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Man-fre kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22 Søn-/helligdag kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
55	45	40

24. Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A) som spidsværdi, målt ved den enkelte bolig.
25. Såfremt myndigheden finder det nødvendigt, skal landbruget for egen regning – dog højst én gang årligt lade udføre målinger af støj fra produktionsanlægget og dokumentere, at ovenstående støjgrænser er overholdt.
26. Såfremt det konstateres, at produktionsanlægget ikke overholder ovennævnte støjgrænser, skal der iværksættes støjdæmpende foranstaltninger efter nærmere aftale med Stevns Kommune.

Vilkår til lugt og støvgener

27. Ejendommen må ikke give anledning til lugt- og støvgener, der efter Stevns Kommunes bedømmelse er til væsentlig gene for omgivelserne.
28. Såfremt der konstateres tilbagevendende lugtgener fra staldanlægget, skal der iværksættes lugtdæmpende foranstaltninger efter nærmere aftale med Stevns Kommune.

Bilag 1 - høringsvar

Samlet oversigt over høringsvar, samt Stevns Kommunes kommentarer

1) Høringsvar - Bjergvej 9, 4672 klippinge

Angående høringsvar omkring Ole Elbæks svineproduktion på tomsgårdsvej 2 i klippinge vil jeg ikke godkende tilladelsen da vi har store lugtgener i forvejen og kan næsten ikke sideudenfor om sommeren på grund af lugtgener

Venligst Else Hansen

Bjergvej 9 4672 klippinge

Kommunens kommentar

Kære Else,

Tak for din henvendelse.

Først vil jeg lige slå fast, at svinebruget på Tomsgårdsvej 2, ikke ændrer eller udvider sin produktion i forbindelse med revurderingen, så der vil ikke ske en forøgelse af lugtgenerne fra husdyrbruget.

Større husdyrbrug må kun drives i Danmark, hvis de har en miljøgodkendelse givet af kommunen. I miljøgodkendelsen er der blandt andet anført en række vilkår husdyrbruget skal overholde, for at produktionen må drives på stedet. I Husdyrbrugloven, som svinebruget godkendes efter, står beskrevet hvilke kriterier der skal være opfyldt og overholdes. Miljøstyrelsen har til denne lov lavet en vejledning, landets kommuner, herunder Stevns Kommune, **skal** følge. Denne lov og tilhørende vejledning, levner ikke meget plads til kommunernes egen vurdering eller holdning til driften af de enkelte husdyrbrug.

I loven står der også, at et husdyrbrug skal have taget miljøgodkendelsen (og de vilkår husdyrbruget drives efter) op til revision efter en årrække. I loven står der også hvilke ting vi som kommune må se på i revurderingen. Dette er begrænset til kun at være om husdyrbruget overholder hvad der kaldes "bedste tilgængelige teknologi" ifølge en liste over bestemte punkter. Det betyder, at vi skal se på, om husdyrbruget drives efter nyeste viden om, hvad der begrænser forurening og gener mest muligt i forhold til de punkter der er med på listen. Dette er også med i Miljøstyrelsens vejledning, og igen noget vi i kommunen ikke må afvige fra.

Lugtgener fra husdyrbrug er desværre ikke på den liste over punkter der skal overholde "bedst tilgængelig teknologi". Det betyder, at vi i kommunen **ikke må** stille strammere vilkår til begrænsning af lugtgener, end de vilkår der var i den oprindelige miljøgodkendelse.

I forhold til dine lugtgener fra husdyrbruget - kunne det være, at en del af generne kom fra udbringningsarealerne, ved gylleudbringning? I så fald kan jeg opfordre til, at kontakte Ole Elbæk, ejer af husdyrbruget, og forhøre jer om han ikke vil sende en sms ud, forud for gylleudbringning i jeres område, så

i er forvarslet. Den slags aftaler er forekommende mange steder, og er en god idé for gensidig forståelse og sameksistensen mellem omkringboende og husdyrbrug.

2) Høringssvar – Sibirien 3, 4672 Klippinge

Som høringsberettiget i forhold til ovenstående har vi flg. indsigelse i forhold til den af Ole Elbæk ansøgte revurdering af miljøgodkendelse:

- Vi finder det stærkt kritisabelt, at der ikke foreligger en oversigt over udbringningsarealerne – under påskud af udbringningsarealerne tilsyneladende ikke er en del af revurderingen og Stevns Kommunes vurdering er i den forbindelse, at der ikke er sket ændringer eller frem-kommet nye oplysninger som indikerer at lugt og andre gener fra gylleudbringning skulle være forbundet med skadevirkningen til den omgivende natur, miljø og ikke mindst menne-skers livskvalitet.
- Vi skulle hilse og sige, at som nabo til udbringningsarealerne afstand ca. 100 meter – at må tåle hyppig gyllespredning på såvel hverdage som weekender og Helligdage – uden varsel endsige at tage det mindste hensyn til naboer og omgivelserne generelt.
- Stevns Kommune henholder sig til, at der ikke er fremkommet nye oplysninger siden 2006, som stiller spørgsmål ved de værdier, som ligger til grund for den omhandlende miljøgodkendelse, vi kan f.eks. henvise til flg: > *Ifølge en helt ny analyse fra Danmarks Miljøundersøgelser er ammoniakforureningen fra landbruget skyld i ca. 40 procent af helbreds-omkostningerne fra den luftforurening, der hvert år forårsager tusinder af for tidlige dødsfald i Danmark.* < offentliggjort i 2011

<http://ecocouncil.dk/udgivelser/artikler/landbrug-og-vand/1572-pressemeddelelse-landbrugets-ammoniakforurening-er-en-overset-dodsarsag>

– og der findes sikker mange andre undersøgelser/rapporter af nyere dato.

- Vi er for så vidt godt klar over, at vores indsigelse/bemærkninger ikke vil få nogen som helst virkning på den endelige godkendelse, hvilket allerede kan ses af, at Stevns Kommune har valgt side jf. vurderingerne i udkast til revurdering af Miljøgodkendelsen.

Med venlig hilsen

Dorthe og Bøje Kristiansen
Sibirien 3
4672 Klippinge

Kommunens kommentar

Kære Dorthe og Bøje,

Tak for jeres henvendelse.

Større husdyrbrug kan kun drives, hvis de har en miljøgodkendelse givet af kommunen. I Husdyrbrugloven (Lov nr. 1572, om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af 20. december 2006 med senere ændringer), som svinebruget godkendes efter, står beskrevet hvilke kriterier der skal være opfyldt og overholdes. Er forholdene opfyldt **skal** kommunen meddele godkendelse. For at undgå tvivl om fortolkning, har Miljøstyrelsen til denne lov lavet en vejledning som landets kommuner, herunder Stevns Kommune, **skal** følge. Denne lov og tilhørende vejledning, levner ikke meget plads til kommunernes egen vurdering eller holdning til driften af de enkelte husdyrbrug. I loven og tilhørende vejledning står der også meget udførligt hvilke ting vi som kommune må se på, når vi efterfølgende revurderer godkendelserne.

Dette er begrænset til stort set kun at være om husdyrbruget overholder hvad der kaldes ”bedste tilgængelige teknologi”, ifølge en liste over bestemte punkter. Det betyder, at vi skal se på, om husdyrbruget drives efter nyeste viden om, hvad der begrænser forurening og gener mest muligt i forhold til de punkter der er med på listen. Dette er også med i Miljøstyrelsens vejledning, og igen noget vi i kommunen **ikke** må afvige fra. Der er både i loven, i Miljøstyrelsens vejledning og i flere afgørelser fra Natur og Miljøklagenævnet, slået meget stærkt fast, at der **IKKE** må stilles vilkår, eller på anden måde vurderes på et husdyrbrugs arealer i en revurdering.

Det hører desværre ikke under Stevns Kommunes kompetence at ændre på loven.

Som nævnt hører miljøgodkendelser af husdyrbrug og tilhørende revurderinger af disse, under Husdyrbrugloven. Der er ved denne lov, som ved andre love, begrænsninger på, hvad loven kan regulere. Sundhedsmæssige forhold, kan og må **ikke** reguleres efter Husdyrbrugloven, og derfor må kommunen ikke tage stilling til de sundhedsmæssige aspekter i forbindelse med driften af husdyrbrug. Dette understreges af flere afgørelser fra Natur og Miljøklagenævnet, der har ophævet vilkår og afgørelser, stillet på baggrund af sundhedsrisici. Jeg kan dog nævne, at Sundhedsstyrelsen underrettes om afgørelser i henhold til Husdyrbrugloven.

I forhold til begrænsning af jeres gener fra gylleudbringning, kan jeg opfordre til, at kontakte Ole Elbæk, ejer af husdyrbruget, og forhøre jer om han ikke vil sende en sms ud, forud for gylleudbringning i jeres område. Så i er forvarslet så i evt. kan tage jeres forholdsregler. Den slags aftaler er forekommende mange steder, og er en god idé for gensidig forståelse og sameksistensen mellem omkringboende og husdyrbrug.

3) Høringssvar – Gl. Køgevej 32, 4672 Klippinge

Høringssvar i forbindelse med miljøgodkendelse af svinebrug, beliggende Tomsgårdsvej i Klippinge.

Nedenstående omhandler ikke de lugtgener der er i forbindelse med lovlig udkørsel af gylle

Der står i 8.3.5 at de eksisterende vilkår er nok til at sikre mod lugtgener fra produktionen.

Det er ikke korrekt.

På varme dage med vestlig vind er der ofte en markant gyllestank, der gør ophold udendørs til en blandet fornøjelse, ligesom udendørs tørring af vasketøj er umuligt.

Selvom det ligger udenfor mit kompetenceområde at pege på årsagen, vil jeg pege på de 2 muligheder som jeg finder nærliggende

Gylletanken er ikke overdækket, fordi man finder at fordelene ikke er store nok. Jeg er uenig

Ventilationssystemet er uhensigtsmæssigt – skorstenshøjde ?????

Betydningen af dette er blevet større, efter at det er blevet kendt at den resistente MRSA bakterie kan være luftbåren.

Mvh

Niels Hansen

Gl Køgevej 32

4672 Klippinge

Kommunens kommentar

Kære Niels,

Tak for din henvendelse.

Først vil jeg lige slå fast, at svinebruget på Tomsgårdsvej 2, ikke ændrer eller udvider sin produktion i forbindelse med revurderingen, så der vil ikke ske en forøgelse af lugtgenerne fra husdyrbruget.

Større husdyrbrug kan kun drives, hvis de har en miljøgodkendelse givet af kommunen. I Husdyrbrugloven som svinebruget godkendes efter, står beskrevet hvilke kriterier der skal være opfyldt og overholdes. For at undgå tvivl om fortolkning, har Miljøstyrelsen til denne lov lavet en vejledning som landets kommuner, herunder Stevns Kommune, **skal** følge. Denne lov og tilhørende vejledning, levner ikke meget plads til kommunernes egen vurdering eller holdning til driften af de enkelte husdyrbrug.

I loven og tilhørende vejledning står der også meget udførligt hvilke ting vi som kommune må se på, når vi efterfølgende revurderer godkendelserne. Hvad der skal revurderes, er begrænset til kun at være om husdyrbruget overholder hvad der kaldes "bedste tilgængelige teknologi", ifølge en liste over bestemte punkter. Det betyder, at vi skal se på, om husdyrbruget drives efter nyeste viden om, hvad der begrænser forurening og gener mest muligt i forhold til de punkter der er med på listen. Dette er også med i Miljøstyrelsens vejledning, og igen noget vi i kommunen ikke må afvige fra.

Lugtgener fra husdyrbrug er desværre ikke på den liste over punkter der skal overholde "bedst tilgængelig teknologi". Det betyder, at vi i kommunen ikke må stille strammere vilkår til begrænsning af lugtgener, end de vilkår der var i den oprindelige miljøgodkendelse. På den baggrund har kommunen ikke mulighed for at stille yderligere vilkår til forbedring af lugtgener.

Som nævnt hører miljøgodkendelser af husdyrbrug og tilhørende revurderinger af disse, under Husdyrbrugloven. Der er ved denne lov, som ved andre love, begrænsninger på, hvad loven kan regulere. Sundhedsmæssige forhold, kan og må ikke reguleres efter Husdyrbrugloven, og derfor må kommunen ikke tage stilling til de sundhedsmæssige aspekter i forbindelse med driften af husdyrbrug. Dette understreges af flere afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet, der har ophævet vilkår og afgørelser, stillet på baggrund af sundhedsrisici. Jeg kan dog nævne, at Sundhedsstyrelsen underrettes om afgørelser truffet i kommunerne i henhold til Husdyrbrugloven.

I forhold til begrænsning af lugtgenerne du oplever fra husdyrbruget, kunne det tænkes, at en del kom fra gylleudbringning på markerne? Kunne det være tilfældet vil jeg opfordre til, at du kontakter Ole Elbæk, ejer af husdyrbruget, og forhøre dig om han ikke vil sende en sms ud, forud for gylleudbringning i dit område. På den måde har du mulighed for at tage dine forholdsregler mht. vasketøj osv. Den slags aftaler er forekommende mange steder, og er en god idé for gensidig forståelse og sameksistensen mellem omkringboende og husdyrbrug.